

STAROTURIANSKY SPRAVODAJCA

ISSN 1338-9688
9 77 1338 968003

APRÍL 2021

ročník XXIX. • cena 0,69 €

MESAČNÍK MESTA STARÁ TURÁ

www.staratura.sk

Našiel si si počas korony
nové záujmy,
alebo si sa vrátil k tým
spred rokov?

ručné práce,
remeslá

zberateľstvo

fotografia

UKÁŽ NÁM ICH!

A MY ICH UKÁŽEME OSTATNÝM
NA PRIPRAVOVANEJ VÝSTAVE

kreslenie,
maľovanie

vlastná tvorba
(poézia, próza)

upcycling

Dom kultúry Javorina Stará Turá,
www.dkjavorina.sk

**Spomienka
v Hlavine a
Cetune**

str. 3

**Rekonštrukcia
a modernizácia
knižnice**

str. 7

**Staroturianský
okrášľovací
spolok**

str. 10

**Maliar
Dušan
Procházka**

str. 15

2. apríl Svetový deň povedomia o autizme

čítajte na str. 2 →

PRÍLOHA VO VNÚTRI DOTAZNÍK PRE OBČANOV

Komunálny plán rozvoja sociálnych služieb mesta Stará Turá na roky 2022 – 2029

Vážení občania,
Mesto Stará Turá v rámci prípravy Komunálneho plánu sociálnych služieb mesta Stará Turá na roky 2022 – 2029 sa na Vás obracia a prosí o spoluprácu. Vyplnením dotazníka sa môžete zapojiť do samostatného procesu komunálneho plánovania, aby Vašu pomocou sa získali potrebné údaje o potrebách a očakávaní poskytovateľov sociálnych služieb, najmä tie, ktoré sú potrebné na vypracovanie sociálnych služieb a stanovúce ciele a priority budúceho rozvoja sociálnych služieb v meste Stará Turá.

DOTAZNÍK

A. Základné (statistické údaje)

1. Pohlavie muž žena

2. Veková kategória 15 – 25 rokov 26 – 42 rokov 63 a viac rokov

3. Vzdelanie základné
 SOU s materskou
 vyššiu odbornú školu (VŠO)
 vysokškolské I. stupňa (Bc.)
 vysokškolské II. stupňa (Mgr., Ing., doktorát)
 vysokškolské III. stupňa (doktorandské)

4. Sociálne postavenie súčasnej situácie (možné označiť aj viac možností) nezamestnaný
 samostatný podnikateľ
 občan v pracovnej núdzi
 občan v pracovnej núdzi na spoluprácu s ÚPVIAR
 občan v takom zdravotnom postavení (ZPZ) (uviesť aké...)
 študent
 študent bez prístrešia
 materskoškolská dovolenka
 na dovolenke
 dôchodca, dôchodný
 výsluh, bezvýsluh
 nezamestnaný, nezamestnaný
 vedúci, vedúca

5. Rodinný stav slobodný
 v manželstve
 rozvedený

B. Sociálne služby

6. Ako sociálnu službu v súčasnosti využívate (resp. kým približne)? sociálne praxné služby v domácnosti
 zariadenie opatrovateľskej služby
 zariadenie pre seniorov (aj mimo Staréj Turaje)
 komunitná občianska protidrogová opatrovateľská služba
 poskytovanie zdravotníckych pomôcok
 poskytovanie zdravotníckych pomôcok
 sociálne právna ochrana detí a sociálna kuratela (poskytá sa podľa zákona)
 iné služby poskytované poskytovateľmi sociálnych služieb (uveďte aké...)
 sociálno-právna ochrana detí a sociálna kuratela (poskytá sa podľa zákona)
 opatrovateľská služba (pre osoby, ktoré opatrovateľské služby v ZPZ)
 poskytovanie sociálnych služieb v domovom centre (OPVIAR)
 poskytovanie sociálnych služieb v domovom centre (OPVIAR)
 sociálne služby (služby a služby pre občanov a s nimi súvisiace)
 príprava na prejav (prípravok na prípravu k štúdiu, štúdiu)
 iné (uveďte aké, napr. ústup, paratenie, ľudovo-športové, detský domov)

7. Uveďte mieru spokojnosti s kvalitou poskytovaných sociálnych služieb. 1 - nespokojnosť, 2 - slabá spokojnosť, 3 - priemerná spokojnosť, 4 - spokojnosť, 5 - vysoká spokojnosť

2. apríl – Svetový deň povedomia o autizme

Ak ste stretli jedného človeka s autizmom, stretli ste jedného človeka s autizmom.

DR. STEPHEN SHORE

Tento rok si 2. apríla 2021 pripomínáme už 14. ročník Svetového dňa povedomia o autizme. Nielen tento deň je dňom, kedy chceme upozorniť na viac ako 70 miliónov ľudí na celom svete, ktorých sa táto diagnóza týka a ktorá odráža zložitú a jedinečnosť autistického spektra. Autizmus pochádza z gréckeho „autos“, čo znamená sám. Niekde som čítala, že rodina dieťaťa s autizmom žije v izolovanosti každý deň. Autizmus totiž ovplyvňuje všetky sféry osobnosti. Ovpľvňuje oblasť komunikácie, sociálnej interakcie a predstavivosti. Človek s autizmom žije vo vlastnom svete, nášmu svetu nerozumie. V súčasnej pandemickej dobe, keď je to pre nás všetkých nes-

miernie ťažké, pretože sa nemôžeme stretávať s blízkymi, priateľmi, dokonca ani s rodinnými príslušníkmi, je to pre rodiny detí s autizmom o to zložitejšie. Pandémia koronavírusu je k nim obzvlášť tvrdá. Mnohé služby a centrá pomoci sa uzavreli a neustále sa meniace pokyny a obmedzenia môžu byť pre autistov s vysokými potrebami podpory s vysokými potrebami podpory matúce na porozumenie a mimoriadne ťažké na implementáciu. Poznám viac takýchto rodín a obdivujem ich za nesmiernu trpezlivosť, odhodlanosť, neutíchnajúcu energiu, obetavosť, silu a lásku s akou sa starajú o svoje „obrátili naruby“. A aj keď sú občas vyčerpaní neustálym bojom s tým, čo autizmus prináša ich

deťom a občas vzdorujú, neustále hľadajú skryté možnosti, ako svojim deťom pomôcť.

Tento deň je dňom kedy si môžeme uvedomiť, že okolo nás žijú ľudia a rodiny, ktorých život výrazne ovplyvnila táto diagnóza. Je to deň, kedy každý z nás môže niečo urobiť pre porozumenie a podporu rodín detí s autizmom. Možno tým, že budeme zdieľať informácie online. Pretože napriek tomu, že v dnešnej dobe, keď má prístup k informáciám takmer každý, stále existuje veľa ľudí, ktorí o autizme nevedia, lebo sa ich bytostne nedotýka, alebo majú iba kusé informácie. A možno aj tým, že sa môžeme zapojiť do rôznych združení, komunít či akýchkoľvek aktivít

naplánovaných na tento deň. Aj keď je to v súčasnosti veľmi ťažké, vyjadriť podporu tým, že sa „označíme modrou farbou“, ktorá je symbolom komunikácie a takto autizmu venujeme aspoň myšlienku.

Svetový deň povedomia o autizme je ideálnym dňom na to, aby sme sa spoznali s novými priateľmi, rodinami, v ktorých ďalším členom je autizmus. Ak môžeme, zdieľajme s nimi radosť i starosť a uľahčime im každodenný rutinný kolotoč. Pretože kto nezažil, ťažko pochopí. A verím, že my pochopíme.

■ Mgr. Gabriela Barszczová

Príprava Komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb

■ Oddelenie školstva a sociálnych vecí

Mesto Stará Turá v zmysle § 80 ods. a), b) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách má povinnosť vypracovať a schvaľovať strategický dokument – **Komunitný plán sociálnych služieb (ďalej len KPSS)** ako hlavný nástroj na podporu rozvoja a financovania sociálnych služieb. Prostredníctvom KPSS sa zvyrazňuje zodpovednosť samospráv za uspokojovanie potrieb občanov v sociálnej oblasti. Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov. Komunitný plán je materiál otvorený, ktorý je možné pravidelne aktualizovať.

Vážení občania, platnosť KPSS v meste Stará Turá končí v roku 2021 a z toho dôvodu

sa na Vás obraciam s prosbou o spoluprácu v rámci prípravy *Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Stará Turá na roky 2022 – 2029*. Je potrebné analyzovať a vyhodnotiť súčasný stav poskytovania sociálnych služieb v našom meste a stanoviť si priority na ďalšie obdobie.

Vyplnením dotazníka sa nielenže zapojíte do samotného procesu komunitného plánovania, ale s Vašou pomocou tak dokážeme najúčinnšie zistiť nedostatky v doterajšom poskytovaní sociálnych služieb, najefektívnejšie určiť potreby občanov v oblasti poskytovania sociálnych služieb a stanoviť ciele a priority budúceho rozvoja sociálnych služieb v meste Stará Turá. Za Váš čas strávený vyplňovaním dotazníka Vám dakujeme a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

Dotazník k vyplneniu nájdete v tomto čísle Staroturianskeho spravodajcu alebo v elektronickej forme na adrese:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSFPNXhCMx8ydpfHVsfzLGGOCs_zB_KW2pIWBqwo9CYjClAvfA/viewform

Vyplnený dotazník v termíne do 30.04.2021 doručte do schránky na budove Mestského úradu Stará Turá alebo vyplňte elektronicky príp. pošlite e-mailom na socialne@staratura.sk.

Dotazník môžete odovzdať aj na zberných miestach do označených a pripravených schránok:

- Mestský úrad (schránka)
- Poliklinika (vstupná hala)
- Pošta Stará Turá
- Billa
- Tesco

V prípade záujmu a potreby kontaktujte oddelenie školstva a sociálnych vecí 032/746 16 28 (kl. 45, 46), mobil:+421 918 627 392

Spomienka v Hlavine a Cetune

■ Kancelária primátora

Mesto Stará Turá si začiatkom marca pripomenulo dve tragické udalosti, ktoré zasiahli naše mesto a kraj počas 2. svetovej vojny.

Dňa 3. marca si zástupkyňa primátora spoločne s členkami Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Stará Turá uctili pamiatku obetí 2. svetovej vojny v miestnej časti Topolecká - Hlavina. Za pomoc partizánom boli v Hlavine 2. marca 1945 zastrelení nemeckými vojakmi Martin Kostelný a Pavol Kostelný a 3. marca bol v ranných hodinách do brucha postrelený Michal Medňanský. Následkom zranení o deň neskôr podľahol. Tieto udalosti pripomína v Hlavine od roku 1970 pamätník, ku ktorému predstaviteľ mesta a SZPB

položili kvety.

Potom sa spoločne presunuli do Cetune, kde stojí pamätník venovaný partizánom, ktorí pred 76 rokmi padli pri známom Cetunskom boji. Cetunský boj bol tragickou epizódou v pôsobení partizánskeho odboja v našom kraji a vyvrcholením niekoľko mesiacov trvajúceho odboja partizánskych útvarov voči okupačným silám a ich domácim kolaborantom v podjavorinskom regióne. V cetunskej bitke sa stretli partizáni oddielu Hurban 2. partizánskej brigády J. V. Stalina s protipartizánskou jednotkou známou pod názvom Edelweiss. Tento nerovný boj si len niekoľko dní pred oslobodením podjavorinského kraja, dňa 27.2.1945 vyžiadala životy viacerých partizánov, aj životy dvoch významných regionálnych partizánskych predstaviteľov – veliteľa

■ Zástupkyňa primátora spoločne s členkami SZPB pri pamätníku v Hlavine

■ Zástupkyňa primátora spoločne s členkami SZPB pri pamätníku v Cetune

kpt. Miloša Uhra a jeho zástupcu npor. Antona Jakubíka.

Zlo a strach, ktoré priniesli ideológie pred a počas 2. svetovej vojny, nie sú ani dnes zažehnané.

Je potrebné si pripomínať, že naši predkovia slobodu nedostali zadarmo. Bola vykúpená tým najcenejším, a síce ľudskými životmi. Česť ich pamiatke.

Zostaňte v spojení s vašimi blízkymi v ZOS Stará Turá

■ ZOS Stará Turá

Sociálny kontakt je pre našich seniorov veľmi dôležitý a práve pre to sa mesto Stará Turá spolu s Nadáciou SPP rozhodli zabezpečiť pre seniorov dva tablety s aplikáciou Skype.

Príbužní tak môžu napriek nepriaznivej pandemickej situácii zostať v spojení so svojimi blízkymi umiestnenými v zariadení.

Názov v aplikácii je: **Stará Tura zos**

V prípade záujmu je potrebné dohodnúť si videovor s personálom ZOS na tel. čísle: **032/776 38 04**.

Následne Vám zabezpečia spojenie s Vaším blízkym cez tablet denne v čase od **13:30 do 16:30 hod.** v súkromí jeho izby.

Dokedy ešte

Je večer, vonku je už tma, v jednom byte pani pozerá televíziu, je sama doma. Vtom buchot na dvere, ide rýchlo otvoriť, a dvaja ľudia na ňu vychrlia, kde má syna, že im dlhuje peniaze. Pani zistí, že vlastne ani nevedia, ako sa jej syn volá. Akýsi pud sebazáchovy, zabuchne dvere a rýchlo zavolá synovi. Vyšla i suseda na ten krik. Nepodarilo sa im, tak odchádzajú do vedľajšieho vchodu, hľadajú nejakého Vlada. Tam takisto, otvorí sama staršia pani, odohráva sa ten istý scenár, pýtajú sa na jej syna, tá je v strachu, len jej je to podozrivé, pretože syn býva v inom meste. Je veľmi vyplašená a má strach, no našťastie sa otvára výťah a idú policajti, ktorých prizval syn predošlej pani. Policajti ich hneď odvedli.

Lenže šok a vyplašenie pani je veľké. Sláva, vydýchla si, bola vďačná, že ktosi privolať policíu.

Tak sa pýtam, dokedy ešte budú takíto podvodníci? To naozaj nie je na nich meter? Poviete si asi, nemali otvárať. Lenže praktiky podvodníkov, ich siete informácií, to je až neuveriteľné, pritom

vždy im ide len o peniaze a u dôchodcov sa im darí.

V starých dávných časoch, keď richtári obcí mali „šatlavu“ príručné obecné väzenie, ak niekto porušil zákon, urobil priestupok, kradol, robil výtržnosti, richtár ho dal do šatlavy na počet dní, ktorý sám uznal za vhodné. Dotyčný tam bol o vode a chlebe, a určite si rozmyslel, ako sa má správať. Bolo to rýchle, bez súdnych prieťahov a veľmi účinné. Dnes, keď je veľa takýchto podvodníkov, chodia po bytoch s rôznymi zámienkami, otravujú hlavne starších ľudí, a často sa im darí. Dokonca vždy prídu k pekným peniazom pri krádeži.

Stále sú upozorňovaní hlavne dôchodcovia, aby boli obozretní, do domu alebo bytu nevpúšťali cudzích ľudí, aby neotvárali. A predsa sa to stáva! Je len smutné, že niet na to poriadneho trestu. Už samotné vystrašenie je pre starších ľudí šokom, niekedy s následkami neprespatej noci.

Tak prosím, buďte opatrní, dávajte si pozor a pri podozrení hneď volajte policíu.

■ T.J.

DÔLEŽITÉ KONTAKTNÉ ČÍSLA

Mestská polícia Stará Turá
032/776 00 77 032/746 16 22
+421 907 77 28 68

Polícia SR
158

**Integrovaný
záchranný systém**
112

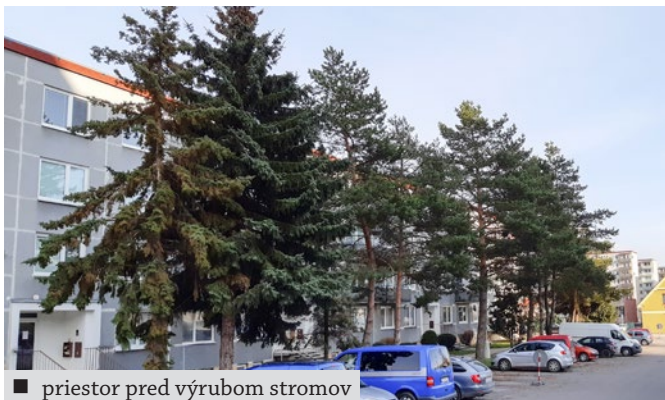
Revitalizácia zelene pri bytovom dome Hurbanova č. 143

■ Kancelária primátora

Technické služby mesta Stará Turá dňa 10.3.2021 v priestore medzi bytovým domom na Hur-

banovej ulici č. 143 a parkoviskom realizovali výrub stromov.

V danom priestore prebehlo ešte v minulom roku za prítomnosti občanov riadne konanie

■ priestor pred výrubom stromov

■ pracovníci technických služieb pri práci

k možnostiam výrubu a navrhovaným riešeniam, ktoré neskôr nadpolovičná väčšina obyvateľov príľahlej bytovky odsúhlasila a schválila. Následne mesto zabezpečilo splnenie podkladov i náležitostí z pohľadu legislatívy, aby mohol byť výrub realizovaný.

Tieto dreviny svojou koreňovou stavbou poškodzovali parkovisko i chodníky, v niektorých prípadoch nebezpečným náklonom ohrozovali parkovanie vozidiel ako aj občanov a svojim tesným rozstupom dochádzalo k ich vykriveniu a schnutiu, čo tiež ohrozovalo bytový dom. V neposlednom rade dochádzalo

po opade koruny k značnému znečisteniu daného miesta.

V priestore tak došlo k výrubu 13 ihličnatých stromov, ktoré však budú plne nahradené novou výsadbou zelene, a to listnatými stromami guľovitého tvaru, konkrétne platan javorlistý (*Platanus acerifolia* alpen Globe).

Táto výsadba sa bude realizovať v jesenných mesiacoch tohto roku a zároveň je tu navrhnutá aj úprava pre trávnik, zabezpečenie kríkovej výsadby a tiež osadenie smetných košov, aby bol tento priestor z hľadiska funkčnosti plne revitalizovaný.

Hasiči upozorňujú!

V jarnom období sa výrazne zvyšuje riziko vzniku požiarov v prírodnom prostredí. Požiarovosť ovplyvňujú najmä požiare, ktoré vznikajú následkom porušovania zákona o ochrane pred požiarimi. Ide najmä o vypalovanie porastov, zakladanie ohňov v prírode, ale aj spaľovanie organického odpadu na hromadách. Svojou nezodpovednosťou niektorí občania ohrozujú naše spoločné lesné bohatstvo. Vypalovanie suchých porastov je zakázané, ale každoročne sa tento jav opakuje a preto sa Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Novom Meste nad Váhom obracia na občanov s výzvou rešpektovania zákona o ochrane pred požiarimi.

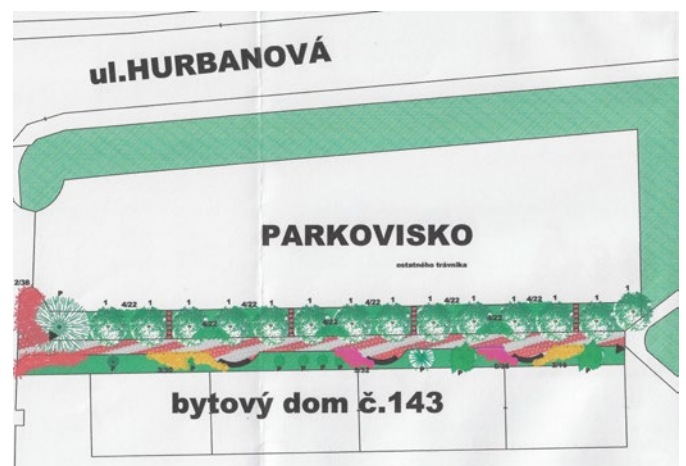
Občania,

- **nevypaľujte suché trávnaté porasty!**
- **nezakladajte oheň v prírode na miestach, kde sú horľavé látky a odkiaľ sa môže oheň rozšíriť!**
- **na kladenie ohňa v prírode využívajte len miesta na to určené – napr. ohniská, ktoré pri odchode dôkladne uhasťte!**
- **nefajčite resp. obmedzte fajčenie v lese!**

Hasiči upozorňujú, že za vypalovanie porastov je možné uložiť pokutu až do výšky 331 € !!!

Chrániť lesy prislúcha nám všetkým a preto dodržiavajme predpisy o ochrane pred požiarimi a správajme sa v prírode zodpovedne a ohľaduplne.

■ OR HaZZ Nové Mesto nad Váhom

■ projektové riešenie revitalizácie priestoru medzi parkoviskom a bytovým domom

Stará Turá
ul. Hurbanová bytový dom č. 143
náhradná výsadba

objednávateľ: Technické služby Stará Turá
zhotoviteľ : ZÁHR. Trnava a.s. Ing.arch. Marcela Masaryková
autorizovaný architekt reg.č.0007KA
dátum: január 2021
mierka : 1 : 250

■ vysvetlivky k projektovému riešeniu

Vyčistíme si byty a svoje okolie

Jarná kampan' za krajšie mesto

■ TECHNICKÉ SLUŽBY Stará Turá, m. p. o.

Rovnako, ako po minulé roky, aj tento rok si Vás dovoľujeme požiadať a vyzvať k pomoci pri jarnom čistení mesta v dňoch **1. apríla až 14. apríla 2021**. Pracovníci technických služieb budú hrabať trávniky a čistiť verejné priestranstvá, avšak nie je v našich silách aby sme stihli vyhrabať aj trávniky prislúchajúce k činžiakom.

Veríme, že aj v tejto náročnej dobe, kedy nás ohrozuje koronavírus, nenáročnou prácou prispějete ku krajšiemu vzhľadu okolia prislúchajúceho k Vášmu činžiaku, rodinnému domu, obchodu... Samozrejme za predpokladu dodržania všetkých pandemických opatrení (odstup, rúška, rukavice).

V prípade, že si zorganizujete brigádu v rámci vášho domu, venujte pozornosť čistote trávniku, športoviska, chodníka pri Vašom dome. Mimoriadny odvoz smetí a odpadu po čistení Vám poskytnú TECHNICKÉ SLUŽBY, tel. č. 032/ 776 32 15.

Vopred ďakujeme za pochopenie a prejavenie kladného vzťahu k svojmu mestu. V prípade, že budete odpad z hrabania dávať na kôpky, umiestnite ich čo najviditeľnejšie, aby sa nestalo, že zostanú nepovšimnuté.

V rámci jarného upratovania organizujeme:

1. zber biologického odpadu
2. zber nebezpečného a veľkorozmerného odpadu

1. JARNÝ ZBER BIOODPADU PRE RODINNÉ DOMY

Od **1. apríla do 14. apríla 2021** môžete vykladať biologický odpad pred Váš dom. **Dbajte na to, aby biologický odpad bol vytriedený a prístupný.** Konáre ukladajte samostatne a skrútené. Drobnejší biologický odpad ukladajte do vriec. **Biologický odpad zmiešaný s iným druhom odpadu sa nebude odvážať.** Po uplynutí termínu sa zakazuje sústreďovať konáre na chodníkoch pred domom.

2. ZBER NEBEZPEČNÉHO A VEĽKOOBJEMOVÉHO ODPADU = ZBAVME SA NEBEZPEČNÉHO ODPADU BEZPEČNE

10. apríla 2020

Technické služby organizujú tento jarný zber, kde budú mať všetci občania možnosť **bezplatne** sa zbaviť napr. starých televízorov,

práčok, mrazničiek, počítačov, autobaterií, chladničiek, olejov, žiariviek, a pod. **Takýto odpad sa nesmie zmiešavať s domovým odpadom.**

Podmienky tohto zberu:

- Odpad s obsahom škodlivín bude odobraný len od občanov mesta a osád. Od podnikateľských a iných organizácií sa nebezpečný odpad odoberať nebude. Tieto si musia uzavrieť vlastné zmluvy s odberateľom, ktorý má na túto činnosť autorizáciu.
- **Odpad je potrebné priniesť len v deň a hodinu zberu**, nie je ho možné nikde uskladňovať.
- Pri preberaní odpadov bude prítomný zástupca TECHNICKÝCH SLUŽIEB, ktorý vylúči nevhodné odpady. Počas zberu bude otvorený aj Zberný dvor v čase od 8:00 do 12:00 hod, kde tiež môžete bezplatne takýto odpad odovzdať.

Zoznam vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín: televízory, práčky, chladničky, mrazničky, umývačky riadu, počítače, fény, monitory, tlačiarne, vysávače, rádia, telefóny, rýchlo varné kanvice, žehličky, šporáky, batérie, akumulátory, staré farby, riedidlá a iné...

Ak tento zber nestihnete, využite Zberný dvor v akomkoľvek termíne v rámci prevádzkových hodín.

Dátum a čas zberu odpadov s obsahom škodlivín:

10. apríla 2020	
Stará Turá parkovisko za DK Javorina Zberný dvor (areál bývalej Tehelne)	09.00 - 13.00 08.00 - 12.00
Trávniky pri bývalom obchode	09.00 11.30
Súš pri autobusovom otoči	09.00 11.30
Topolecká pri bývalom Kultúrnom dome	09.00 11.30
Košťalova dol. pri dome p. Černáka	09.00 11.30
Paprad pri obchode, pri pož. zbrojnici	09.00 11.30
Durcova dolina pri zastávke	09.00 11.30

Drgoňova dolina oproti požiarnejmu cvičisku	09.00 11.30
Černochoh vrch pri autobusovom otoči	09.00 11.30

Súčasne so zberom nebezpečných odpadov sa bude tento rok zberať aj veľkoobjemový odpad, ktorý sme v minulosti zberali samostatne.

POZOR – VEĽKOOBJEMOVÉ KONTAJNERY NEBUDÚ PRISTAVENÉ!

Nakoľko v minulosti občania nerešpektovali pokyny hovoriace o druhoch odpadov vhodných na zber vo veľkorozmerných kontajneroch, nebudú sa tieto tento rok rozmiestňovať.

Pracovníci Technických služieb budú priamo na hore uvedených miestach a v hore uvedených časoch odpady odoberať a odvážať do zberného dvora.

Čo je veľkoobjemový odpad:

Starý nábytok – postele, sedačky, kreslá, skrine, stolíky, stoličky (najlepšie demontované, aby zaberali čo najmenej miesta v kontajneri), matrace, dvere, koberce, linoleum, drevené laty, police, kuchynské linky a iné.

Po uplynutí hore uvedených termínov zberu sa **PRÍSNE ZAKAZUJE** ďalšie ukladanie odpadu na uvedené miesta.

Tiež pripomínáme, že zberný dvor v areáli bývalej tehelne je Vám za účelom odovzdania takmer všetkých druhov odpadov k dispozícii počas celého roka v čase:

PO – PIA : 07:00 – 13:30

STREDA : 07:00 – 17:00

SOBOTA : 08:00 – 12:00

Využite teda tento zber v čo možno najhornejšom počte! Upozornite i svojich blízkych, susedov, priateľov, ktorí možno ešte nevedia o tejto možnosti! Zbavte sa všetkých prebytočných a zdraviu škodlivých odpadov! V nemalej miere tak prispějete k zlepšovaniu životného prostredia.

Nakoniec už len vďaka všetkým občanom, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pričinia o čistejšie, krajšie a teda príjemnejšie prostredie v našom mestečku a pri našich domoch. Nasledujúci zber bude znovu na jeseň a termín včas oznámime.

Oznam o zmene zápisu do 1. ročníka ZŠ

Riaditeľstvo ZŠ Stará Turá mení termín a spôsob zápisu žiakov do 1. ročníka ZŠ. Ide o zmenu, ktorá je reakciou na vyhlásenie mimoriadnej situácie a núdzového stavu z dôvodu šírenia koronavírusu na Slovensku. Zápis sa uskutoční elektronickou formou v čase od **13.4.** do **14.4.2021.**

Elektronický formulár k zápisu nájdete na našej školskej stránke www.zsstaratura.sk v záložke dokumenty školy. Vyplnený formulár spolu s úpravou rodičovských práv a so skenom rodného listu dieťaťa ako prílohu, posielajte na adresu: administrativa@zsstaratura.sk

V prípade, že nemáte prístup na internet, boli Vám v MŠ rozdane dotazníky k zápisu.

Treba ich vyplniť a priniesť do schránky, ktorá sa nachádza vo dvore ZŠ na Hurbanovej ulici, alebo osobne do modrého pavilónu na Komenského ulici dňa 13.4. - 14.4.2021 v čase od 8:00 – 10:00 a od 13:00 – 15:30.

Prípadné konzultácie ohľadom rodičovských práv a nástupu dieťaťa do ZŠ si dohodnete na týchto adresách zastupkyna1stupen@zsstaratura.sk, alebo riaditel@zsstaratura.sk.

Ďakujeme za pochopenie.

■ Vedenie Základnej školy

Čo ponúkame Vaším deťom?

- Odborné vyučovanie anglického jazyka v jazykových učebniach od 1. ročníka
- Na 2. stupni možnosť vyučovania Aj, Nj, Rj
- Výuku informatiky v 5 triedach výpočtovej techniky
- Výuku ďalších predmetov v odborných učebniach
- Mimoškolskú činnosť formou krúžkov s rôznym zameraním
- V čase mimo vyučovania môžu navštevovať ŠKD
- Pripravu talentovaných detí na rôzne súťaže a olympiády
- Organizovanie plaveckého a lyžiarskeho výcviku
- Navštevovanie kultúrnych podujatí mimo mesta (Piešťany, Trnava, Nitra, Bratislava...)
- Organizovanie školy v prírode (1. stupeň)

Bližšie informácie o zápise môžete získať na telefónnych číslach 032/776 30 22, 032/776 36 39 a na www.zsstaratura.sk

E-mail: administrativa@zsstaratura.sk

Riaditeľstvo ZŠ v Starej Turej

Zápis detí do materskej školy na školský rok 2021/2022

Riaditeľka Materskej školy Hurbanova 153/62 Stará Turá oznamuje, že zápis detí do materskej školy (prijímanie žiadostí na prijatie dieťaťa do MŠ) na školský rok 2021/2022 sa uskutoční v termíne **od 3. mája 2021 do 5. mája 2021.**

Vzhľadom na neustále sa meniace opatrenia vyplývajúce z epidemiologickej situácie o spôsobe preberania žiadostí budeme informovať **týždeň pred termínom zápisu.**

Písomné žiadosti, ktoré nebudú podané v riadnom termíne, bude možné doručiť do **31.5.2021**, a to:

- osobne,
- poštou,
- elektronicky prostredníctvom mailu alebo elektronickej schránky.

Tlačivo Žiadosti o prijatie do MŠ si môžete vyzdvihnúť priamo v materskej škole alebo si ho stiahnuť zo stránky materskej školy: www.msstaratura.sk / Zápis detí do MŠ

PRE DIEŤA, KTORÉ K 31.8.2021 DOSIAHLO 5. ROK VEKU, JE PREDPRIMÁRNE VZDELÁVANIE POVINNÉ!

PODMIENKY PRIJÍMANIA

V zmysle zákona č. 245/2008 § 59 sa **prednostne** prijímajú deti, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné:

- a) **deti, ktoré dovŕšia piaty rok veku do 31. augusta 2021,**
- b) **deti pokračujúce v plnení povinného predprimárneho vzdelávania,**

Na **povinné predprimárne vzdelávanie** sa prednostne prijímajú deti s trvalým pobytom v Starej Turej.

V prípade zvýšeného záujmu o prijatie detí do materskej školy budú uprednostnené:

1. deti, ktoré dovŕšili 3. rok veku, pričom staršie deti (4-ročné) majú prednosť pred mladšími,
2. v prípade prijímania 2-ročných detí tie, ktoré dovŕšia 3. rok veku do 31.12.2021,
3. súrodenci detí navštevujúcich materskú školu,
4. deti osamelých rodičov a samoživiteľov.

- Na predprimárne vzdelávanie v materských školách sa prijíma spravidla dieťa **od troch rokov veku**. Dieťa po dovŕšení dvoch rokov veku môže byť prijaté do materskej školy, ak sú vytvorené vhodné materiálne, personálne a iné potrebné podmienky. Do MŠ nesmie byť prijaté dieťa, ktoré nedovŕšilo dva roky veku.
- **Podmienkou prijatia dieťaťa je zvládnutie základných hygienických a sebaobslužných návykov** (odplienkovanie, čiastočná samostatnosť pri jedení a obliekaní). Dodatočné zistenie ich nezvládania môže byť dôvodom na prerušenie dochádzky.
- Dieťa sa do materskej školy prijíma na základe **písomnej žiadosti zákonného zástupcu**, ktorú predloží riaditeľke spolu s **potvrdením o zdravotnom stave dieťaťa** od všeobecného lekára pre deti a dorast. Súčasťou potvrdenia o zdravotnom stave dieťaťa je informácia lekára o **absolvovaní povinného očkovania**.
- K žiadosti na pokračovanie plnenia povinného predprimárneho vzdelávania („odklad“) je potrebné doložiť písomný súhlas príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a písomný súhlas všeobecného lekára pre deti a dorast.
- Ak ide o dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, zákonný zástupca predloží okrem potvrdenia o zdravotnom stave dieťaťa i **vyjadrenie príslušného poradenského zariadenia**. V prípade dieťaťa so zdravotným postihnutím (zmyslovým alebo telesným) rozhoduje riaditeľka o prijatí po vyjadrení príslušného odborného lekára.
- Prijatie dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je možné v prípade, ak MŠ dokáže dieťaťu vytvoriť potrebné materiálne, hygienické a iné špecifické podmienky.
- Z dôvodu ľahšej adaptácie alebo diagnostiky dieťaťa možno prijať dieťa na čas adaptačného alebo diagnostického pobytu v rozsahu najviac 4 hodiny denne na obdobie nepresahujúce 3 mesiace.
- Do materskej školy sa prijímajú deti pre nasledujúci školský rok. Deti môžu byť prijímané aj počas školského roka, pokiaľ to umožňujú kapacity MŠ. Prednostne budú akceptované žiadosti, ktoré boli predložené v čase vyhláseného zápisu detí do MŠ.

■ Mgr. Ľubica Hučková, riaditeľka MŠ

Onedlho začne rekonštrukcia a modernizácia Mestskej knižnice Kristíny Royovej

■ Eva Adámková, Dom kultúry Javorina

Premýšľam, či je medzi nami niekto, kto v živote žiadnu knižnicu nenavštívil. Či už zo školy, najčastejšie v rámci Mesiaca knihy, alebo ako doprovod svojich detí, ktoré prejavili záujem o výpožičku kníh, alebo ako účastník nejakého podujatia organizovaného v knižnici. A pravdaže najlepšia možnosť ako čitateľ. Verím, že väčšina mala možnosť okúsiť atmosféru knižnice.

Knižnica s množstvom rôznorodých kníh predstavuje nevyčerpatelnú studnicu vedomostí, miesto na vzdelávanie, oddych, ale i sociálny kontakt. Plné regále kníh skrývajú príbehy, informácie, myšlienky. A pre detskú dušu sú rozprávkové knihy tajomným svetom. Sú to poklady, ktoré sa oplatí objavovať.

Knižnica nie je len inštitúcia, ktorá spracováva a uchováva knižničný fond a poskytuje knižničné a informačné služby čitateľom, ale je i miestom na stretnutia. Jednak organizované zo školy, či škôlky, keď knižnicu zaplnia deti, aby ich tety knihovníčky zoznámili so svojou prácou. Potom počas tvorivých popoludní prichádzajú so svojimi rodičmi. A pre tých najstarších, našich starkých, je knižnica miestom, kde sa okrem samotnej výpožičky častokrát prídu vyžalovať, podeliť so svojimi starosťami a na malé pohladenie duše dostanú milé slová knihovníčok a potešenie v podobe kníh. Veď pre niektorých sú jedinými spoločníkmi.

Každá knižnica má svoje čaro, svoju neopakovateľnú atmosféru. Vôňa kníh, tých starých so zažltnutými listami a ošúchanými rožkami a zároveň tých nových, moderných, je jedinečná.

Najdôležitejšia je ponuka kníh, ale svoje zohráva i prostredie knižnice, prístup pracovníčok.

Naša knižnica, ktorá nesie meno Kristíny Royovej, sídli v dome kultúry od otvorenia budovy v roku 1962. Odvtedy prešla niekoľkými zmenami. Pôvodnú čitateľňu sme v roku

2007 zmenili na internetovú, následne sme čitateľňu vytvorili v niekdajšej šatni hercov. V roku 2010 sme vymenili okná, čo prispelo k príjemnejšej atmosfére, keď konečne po rokoch bola v knižnici prijateľná teplota. Následne s projektom vybudovania strediska cezhraničnej spolupráce sa v knižnici vykonala rekonštrukcia elektroinštalácie. V nasledujúcich rokoch sme sa snažili knižnicu naďalej zveľaďovať drobnými úpravami v závislosti od finančných možností. Úprimne sme sa tešili každému vylepšeniu. Stávalo sa, že premiestnená skrinka, či nová dekorácia „zamaskovali“ akútne nedostatky. Na rozsiahlejšie riešenie problému neboli finančné prostriedky. Tak ako hovorí staré porekadlo „Čo sa nosí, drať sa musí“, platí aj v našej knižnici. Za roky používania je inventár opotrebovaný i celkový priestor si žiada iné usporiadanie. A akútnym problémom, ktorý nás trápi, je nedostatok priestoru na uloženie kníh. Často nás oslovujú obyvatelia Starej Turej a chcú knižnici darovať staršie knihy zo svojich knižníc. Vážime si každú iniciatívu, ale knižnica prejaví záujem len v prípade, že v ponúkaných tituloch je niečo výnimočné, o čo majú čitatelia záujem. V opačnom prípade by sme zhromažďovali množstvo kníh, ktoré by ležali bez povšimnutia. Za roky praxe pracovníčky vedia, o ktoré tituly a autorov je záujem a po ktorých rokoch nik nesiahol. Dávno je preč doba, keď kníh bolo málo a boli vzácne. Dnes je na trhu obrovské množstvo kníh, aj keď niektoré obsahovo zaostávajú za tými staršími,

ale čitatelia sú nároční, najradšej siahajú po novej knihe. Knižnica každý rok rozširuje knižničný fond, pri nákupe nezabúda ani na detského čitateľa i literatúru faktu, slúžiacu najmä študentom.

V tejto náročnej dobe, keď všetci pocítujeme určité obmedzenia, je i režim v knižnici iný. V prípade, že nám hygienické opatrenia dovoľovali, knižnica bola za sprísnených podmienok otvorená, prípadne slúžila ako výdajné okienko. Ale so zhoršenou pandemickou situáciou musí byť opäť pre verejnosť zatvorená. A práve v tejto neradostnej dobe máme predsa jeden dôvod na radosť. Na základe výzvy Fondu na podporu umenia, sme spracovali projekt s názvom Knižnica so srdcom a boli sme úspešní. Projekt bude riešiť rekonštrukciu a modernizáciu knižnice. Podpora z FPU predstavuje 65 tis. EUR, spoluúčasť mesta bude do 25 tis. EUR. Na základe spracovanej štúdie vznikne reprezentatívny moderný priestor, ktorý zvýši komfort užívateľov knižnice a veríme, že osloví i nových čitateľov.

V rámci projektu bude odstránená chodbová priečka a priečka medzi beletriou a náučnou literatúrou, čím vznikne jeden krásny otvorený priestor, do ktorého umiestnime väčšie množstvo regálov. Modernizáciou prejde detské oddelenie a priestor terajšej internetovej čítárne. Takmer 60-ročné priestory si vynovenie naozaj zaslúžia. A pre čitateľov máme ešte jednu dobrú správu. Pripravujeme nielen vynovenú knižnicu, ale i sprístupnenie online výpožičiek. Je to ďalší dôležitý krok v modernizácii knižnice, keď na webe bude dostupný online katalóg knižničného fondu, vďaka ktorému si používateľ bude môcť zistiť dostupnosť knihy, prípadne si ju zarezervovať.

pokračovanie na str. 11 →

Dom kultúry Javorina pripravuje výstavu **UKÁŽ NÁM ICH!**

Čas, ktorý trávime izolovaní vo svojich príbytkoch, sa niektorým zdá byť nekonečný. Sú však medzi nami i šikovní ľudia, ktorí práve toto obdobie využívajú na rôznorodú tvorbu. Niektorí oprášili techniky a zručnosti z minulosti, iní si našli nové koníčky. V súčasnosti sú možnosti realizácie obrovské, nápadov, postupov a techník je na internete neúrekom a ponuka materiálov je tiež bohatá. Mnohí tvoria pre svoje potešenie, pre radosť svojich blízkych či priateľov. Veľmi radi by sme však boli i my, keby ste sa s nami podelili, ukázali svoju šikovnosť, svoje výtvy.

Dom kultúry Javorina Stará Turá pripravuje (v závislosti od aktuálnej situácie) výstavu UKÁŽ NÁM ICH!, ktorá bude vypovedať o tom, čomu sme sa venovali počas pandémie. Preto píšete, kreslite, maľujete, vyšívajte, háčkujte, šite, aranžujte, dekorujte, pretvárajte staré na nové, plette, drôtikujte, vyrezávajte, fotografujte, plstíte, korálkujte... Skrátka tvorte.

A my sa už tešíme!

Našiel si si počas korony
nové záujmy,
alebo si sa vrátil k tým
spred rokov?

ručné práce,
remeslá

zberateľstvo

fotografia

UKÁŽ NÁM ICH!

A MY ICH UKÁŽEME OSTATNÝM
NA PRIPRAVOVANEJ VÝSTAVE

kreslenie,
maľovanie

vlastná tvorba
(poézia, próza)

upcycling

Dom kultúry Javorina Stará Turá,
www.dkjavorina.sk

- › Predaj vozidiel ŠKODA
- › Autorizovaný servis ŠKODA
- › Ponúkame servis všetkých značiek osobných vozidiel do 3,5t
- › Riešime poisťné udalosti
- › Zabezpečujeme STK a EK

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

Viac info: **034 621 5040**
www.coramyjava.sk

CORA Myjava s.r.o. - Brezovská 460/9, Myjava

OBČIANSKA INZERCIA

- **Orez, výrez a strihanie** ovocných a komplikovaných stromov. Rezanie a štiepanie dreva štiepačkou, čistenie zanedbaných lúk, sádov a pozemkov. Rýchlo, lacno a spoľahlivo. Bližšie informácie na tel. č. 0919 320 767.
- **Výrub rizikových stromov** pomocou horolezeckej techniky, kosenie záhrad a sádov. Ceny dohodou. Bližšie informácie na tel. č. 0949 339 169.

SMÚTOČNÉ SPOMIENKY, POĎAKOVANIA, ROZLÚČKY

Čas plynie, bolesť zostáva...

Dňa 1.4.2021 uplynulo 10 rokov, čo nás navždy opustil náš drahý manžel, otec a starý otec **Milan MOLEC**.

S láskou spomína celá rodina.

So zármutkom v srdci oznamujeme, že nás dňa 15. 2. 2021 navždy opustil náš strýko **Ján POTERAJ** vo veku 91 rokov. Ďakujeme pánovi farárovi Činčurákovi za dôstojnú rozlúčku. Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

Synovci Igor a Miloš s rodinami.

Dňa 8. marca dotĺklo stotočné srdce dcéry veliteľa partizánskeho oddielu Hurban kapitána Miloša Uhra **Zore UHROVEJ**. Opustila nás vo veku 78 rokov. Celý svoj život hájila pamiatku svojho otca. Česť jej pamiatke.

*Nechcel si odísť, chcel si ešte žiť.
No osud rozhodol inak,
nedoprial Ti ďalej cestou života ísť.*

Dňa 4.3.2021 sme si so smútkom v srdci pripomenuli nedožitú 80-tie narodeniny môjho manžela, otca, dedka a pradedka **Miroslava HARGAŠA**, ktorý nás náhle opustil

dňa 16.12.2020 vo veku 79 rokov. Kto ste ho poznali venujte mu prosím s nami tichú spomienku.

*So zármutkom spomína manželka
Marta, syn Miroslav s rod.*

*Odišli ste ticho, niet Vás medzi nami,
no spomienka na Vás nevymizne zo srdc tých,
čo Vás milovali...*

Dňa 8.4.2021 uplynú 2 roky, čo nás navždy opustila naša drahá mama, babička **Anna DÚBRAVČÍKOVÁ** a dňa 16.4.2021 si pripomenieme 18. výročie úmrtia nášho drahého otca, dedka, pradedka **Vladimíra DÚBRAVČÍKA**. Za tichú spomienku ďakujeme.

S láskou spomína celá rodina.

*Lúčim sa s Vami moji milí,
ruky stisk Vám dnes už nemôžem dať.
Srdce mi dotĺklo, odišli síly.
Lúčim sa naposledy so všetkými.
Mal som Vás rád...*

S bolesťou v srdci oznamujeme všetkým príbuzným a známym, že dňa 24.2.2021 nás navždy opustil otec, švager, strýko **Eugen ELIAŠ**.

S láskou a úctou spomína dcéra

Jarmila s rodinou, ostatní príbuzní a známi.

*Hoci si odišla, nie si medzi nami,
ale v našich srdciach, stále budeš s nami.*

Dňa 27.4.2021 uplynú 17 rokov, čo nás navždy opustila naša teta, bývalá riaditeľka ZŠ v Starej Turej **Helena LUKÁČOVÁ**. Napísala tiež kroniku nášho mesta. Zomrela v ten deň, keď bola prevezená z nemocnice, bez jej súhlasu a nášho vedomia do Domu dôchodcov v Myjave.

*S láskou a úctou spomínajú: synovec Dušan Prachár
s rodinou a neter Lenka Ondrášiková s rodinou.*

*Bolesťou unavený navždy si zaspal,
zanechajúc všetkých a všetko čo si mal rád.
Osud ti nedoprial s nami dlhšie byť,
no v našich srdciach budeš navždy žiť.*

Dňa 16.4.2021 si pripomenieme 9. výročie úmrtia nášho drahého **Branislava HVOŽĎARU**. Kto ste ho poznali a mali radi, venujte mu spolu s nami tichú spomienku.

*S láskou manželka Emília, syn Martinko
s priateľkou Aničkou a vnučkou Natálkou,
syn Romanko a ostatná rodina.*

*Bol tu krátko,
ale v našich srdciach zostane navždy.*

S veľkým smútkom v srdci si dňa 26.4.2021 pripomenieme 4. výročie, kedy nás v plnom rozkvetení života opustil náš milovaný syn, brat, vnuk a priateľ **Mirko SLÁDEK**, ktorý by sa dňa 14.4.2021 dožil 21 rokov.

Všetci s láskou spomínáme.

MATRIČNÉ OKIENKO

■ VÍTAME BÁBÄTKÁ

Alica Cibulková

Počet narodených detí: 4

■ UZATVORILI MANŽELSTVO

Počet uzavretých manželstiev: 3

■ POSLEDNÉ ROZLÚČKY

Božena Šurinová, Jozef Radena, Roman Pollák, Eugen Eliaš, Ing. Bohuslav Hargaš, Miroslav Valenčík, Ing. Ivan Trúsik, Pavlina Sabršulová, Ján Mikulec, Emília Papuláková, Anna Sadloňová, Pavel Sadloň, Ladislav Alušic, Ludmila Klimáčková, Vlastimil Kubíček, Anna Nemcová, Ján Biesik, Viktoria Michalcová, Alžbeta Pribišová

Počet úmrtí: 26

*Ďakujeme za cestu, ktorou si s nami kráčaľ...
Ďakujeme, že si bol...*

Dňa 25. februára 2021 sme sa navždy rozlúčili s bratom, otcom, strýkom, synovcom, priateľom **Romanom POLLÁKOM**, ktorý nás navždy opustil 14. februára 2021 vo veku 55 rokov. Po jeho odchode zostáva v našich srdciach veľké prázdno a bolesť.

*Vyďal si sa na cestu, kde chodí každý sám,
len dvere spomienok nechal si dokorán...*

Ďakujeme pánovi Halásovi a Mgr. Kataríne Medňanskej za dôstojnú rozlúčku a priateľom, známym a vám všetkým za prejavy sústrasti a tichú spomienku.

Smútiaca rodina a priatelia

*Nebolo mi dopriate s Vami dlhšie byť.
Nebol lieku, aby som mohol žiť.*

S hlbokým zármutkom sme sa 19.3.2021 rozlúčili s mojim manželom, otcom, dedom, bratom a príbuzným **Pavlom SADLOŇOM**, ktorý nás opustil vo veku 71 rokov. Ďakujem pánovi farárovi Činčurákovi za dôstojnú rozlúčku. Ďakujem všetkým ktorí ho odprevadili na jeho poslednej ceste, za prejavy sústrasti a kvetinové dary.

Smútiaca rodina

Smútočné spomienky sú uverejňované výhradne na žiadosť pozostalých a preto redakcia uverejňuje všetky dodané smútočné oznámenia bez úprav a bezplatne!

STAROTURIANSKÝ OKRÁŠĽOVACÍ SPOLOK

ČINNOSŤ ZDRUŽENIA V ROKU 2019 A 2020

Občianske združenie Staroturianský okrášľovací spolok vzniklo v roku 2016 a v súčasnosti má deväť členov. Cieľom nášho združenia je rozvíjanie regiónu presadzovaním všetkých foriem účasti ľudí na riešení verejných záležitostí, ochrana kultúrneho, historického, prírodného a spoločenského dedičstva, podporovanie estetického cítenia spoločnosti a snaha zlepšovať životné prostredie.

OBNOVA ŽIDOVSKÉHO CINTORÍNA V STAREJ TUREJ

Naším doposiaľ najväčším projektom je obnova židovského cintorína v Starej Turej, ktorý prebieha od júla 2016. Je to spoločná aktivita združenia, Mestského múzea v Starej Turej a Múzea sestier Royových. Cintorín pochádza pravdepodobne z 18. storočia. Dlhé roky chátral a bol preto kompletne zarastený krovínami a popínavými rastlinami. V prvom kroku sme sa zamerali na dôsledné vyčistenie terénu, odkrytie náhrobných kameňov, ich postavenie a upevnenie. Niektoré náhrobky boli rozlomené a jednotlivé časti sa nachádzali v rôznych častiach cintorína. Bolo potrebné ich správne pospájať a preložiť nápisy na všetkých náhrobkoch. Tieto činnosti zabezpečil odborný grant projektu – Ján Hevera, ktorý je realizátorom niekoľkých obnov židovských cintorínov a znalcom hebrejského jazyka. Nakoľko čistiace práce na cintoríne boli

veľmi namáhavé a zdĺhavé, rozhodli sme sa osloviť aj verejnosť, a preto sme zorganizovali verejné brigády. Od roku 2016 sa ich zúčastnilo viac ako 300 dobrovoľníkov všetkých vekových kategórií. V roku 2019 sa nám na veľkej jesennej brigáde podarilo upraviť pôvodné kamenné bočné múry cintorína. Ostatné činnosti zabezpečovala stavebná firma – bola obnovená predná časť múra a osadená nová vstupná brána. Z mnohých náhrobkov, ktoré sa našli na cintoríne, sa žiaľ zachovali iba fragmenty. Tieto úlomky dnes zdobia časť múru cintorína spolu so symbolickými hrobmi obetí holokaustu. Dominantou cintorína je pamätník holokaustu venovaný židovským spoluobčanom, ktorí zahynuli počas 2. sv. vojny. Autorom pamätníka, symbolických hrobov i vstupnej brány je Mgr. art. Filip Šicko.

Na veľkej letnej brigáde v r. 2020 bola odstránená provizórna búdka na náradie a bolo pripravené podlažie pre konečnú úpravu okolia pamätníka holokaustu. V poslednej fáze obnovy plánujeme na cintoríne vytvoriť exteriérovú expozíciu, z ktorej sa

■ Jedna z nasvietených pamiatok -
Rímskokatolícky kostol Nanebovzatia Panny Márie

návštevníci dozvedia viac o živote niekdajšej židovskej komunity, o ich osudoch, ich kultúre a zvykoch. Finančné prostriedky na obnovu cintorína sme získali výhradne z darov súkromných osôb a firiem.

OSVETLENIE PAMIATOK

V roku 2019 sme sa rozhodli nasvietiť dve významné pamiatky mesta. Prvou bola naša najstaršia zachovaná stavba – Stará tzv. „Husitská“ veža zo 17. storočia. Jej osvetlenie sme pre občanov nášho mesta v spolupráci s Technickými službami pripravili symbolicky k Pamiatke zosnulých. Druhou nasvietenou pamiatkou bola budova bývalej Masarykovej štátnej meštianskej školy (dnes ZUŠ), ktorej výstavbu v roku 1921 posvätil prvý československý prezident pri návšteve Starej Turej. V roku 2020 sme nasvietili ďalšiu významnú pamiatku v Starej Turej – Rímskokatolícky kostol Nanebovzatia Panny Márie z roku 1748, ktorý sa nachádza v centre mesta. Osvetlenie kostola sme pripravili v spolupráci s Technickými službami mesta a firmou Rotex elektro.

S nasvecovaním významných pamiatok v meste chceme pokračovať i v budúcnosti – prispieva to k bezpečnosti i k zníženiu počtu krádeží. Okrem toho sa ľudia

môžu potešiť pohľadom na naše unikátne pamiatky aj pri večernej prechádzke.

OBNOVA BÝVALÉHO OBCENÉHO DOMU V STAREJ TUREJ

Budova bývalého Obecného domu je súčasťou pamiatkového fondu SR. Pochádza z 18. storočia. Objekt bol spočiatku využívaný ako kasáreň či filiálka tridsiatkového úradu. Od roku 1772 to bol Obecný dom. Po roku 1950 v dôsledku straty využitia začala budova postupne chátrať. Viacerí si priali aby spadla. Našťastie v počiatkoch túto pamiatku zastabilizovali. Milión eur za rekonštrukciu už ale bolo nereálnych. Po zhodnotení dostupných informácií, sme sa pokúsili dohodnúť s majiteľom na jej prenajatí a aspoň čiastočnom prinavrátení do života v meste. Odhodlanie, dlhé týždne úvah, skúmaní projektov a rokovanií dospeli k záveru. Toto bude boľavé, ale malo by to za to stať.

Po konzultáciách s pamiatkarmi, stavebným úradom a potrebnými odborníkmi sa nám v roku 2020 podarilo opraviť staticky narušené časti budovy, opravovať vnútorné steny a prinavrátiť priechodnému vchodu charakter, ktorý si zaslúži. Tým sme spravili prvé kroky k cieľu

■ Nasvietená pamiatka - budova bývalej
Masarykovej štátnej meštianskej školy (dnes ZUŠ)

sprístupniť priechod budovou verejnosti a ukázať aspoň časť z historického čara tejto budovy. K ďalším krokom je ešte dlhá cesta, ale radi by sme budovu postupne sprístupňovali pre organizácie a podujatia, ktoré by svojou aktivitou udržali budovu pri živote tak, aby už nikdy nezačala chradnúť, ale práve naopak – napredovala a prinášala občanom čo najviac úžitku.

SKATEPARK V STAREJ TUREJ

Jednou z našich náplní je aj pomáhať dobrým nápadom šikovných ľudí, aby zlepšili toto mesto. Extrémne nadaný BMX jazdec z našich končín Tomáš Blaho už dlhšiu dobu robí všetko preto, aby sa skate – bike – inline park stal súčasťou nášho mesta a mohli sa na ňom zabávať snáď všetky vekové kategórie. Obiehal predstaviteľov mesta, s ďalšími občianskymi združeniami a priateľmi zháňal podpisy pod petíciu a keď sme sa stretli a videli jeho neskutočný zápal pre túto myšlienku, tak sme sa rozhodli pomôcť jej na ceste k realite. Nasledoval výber možných lokalít, štúdia, konzultácie s mestským úradom a dnes s Tomášom držíme v rukách projekty na územné a stavebné povolenie. A rozhodne spravíme všetko preto, aby tento park uzrel svetlo sveta.

BEZPEČNÝ CHODNÍK NA DUBNÍK

V roku 2020 sme započali realizáciu bezpečného chodníka zo Starej Turej na Dubník. Zatiaľ v rámci finančných možností združenia aspoň v obmedzenej poľnej forme, ktorú bude možné využiť počas suchých, menej veterných dní. Ak sa nám v budúcnosti podarí získať peniaze z cudzích zdrojov (EÚ, prípadne iné granty), máme ambíciu urobiť z neho aj poriadny asfaltový cykloturistický chodník.

MENŠIE AKTIVITY

I v roku 2019 sme podporili multizánrový Festival Divné veci, v rámci festivalu udržateľnosti Svedo-

■ Bezpečný chodník na Dubník v poľnej forme

mito fest sme organizovali čistenie nášho mesta a hlavným organizátorom sme ako symbol vdaky darovali magnóliu, ktorú sme spoločne zasadili pri vjazde do mesta. Čistenie mesta sme organizovali ešte jedenkrát – spolu s 25 dobrovoľníkmi sme vyzbierali odpadky vo viacerých častiach mesta. V roku 2019 sme mestu predložili svoj návrh úpravy zóny potoka a lávok a štúdiu dopravného ihriska, ktoré by sa nachádzalo na Mierovej ulici. V novej dubovej aleji na Dubníku sme si i my adoptovali svoj strom.

V apríli 2020 sme sa pridali k iniciatíve miestnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov na obnovu pamätníka padlým rumunským vojakom a 36 hrobov rumunských osloboditeľov na starom katolíckom cintoríne. Po dôkladnom očistení tohto pietneho miesta Technickými službami mesta sa členovia SZPB a SOS spolu s ďalšími dobrovoľníkmi postarali o obnovu písma na hrobch i pamätníku.

■ Staroturanský okrášľovací spolok, o. z.

Onedlho začne rekonštrukcia...

→ pokračovanie zo str. 7

Kým však vstúpime do „novej“ knižnice, čaká nás množstvo práce. Vysťahovať viac ako 24 tisíc zväzkov kníh nebude jednoduchá záležitosť. Už dnes pracujeme na tvorbe systému, aby aj počas realizácie projektu bola knižnica v provizórnom priestore aspoň niekoľko hodín do týždňa otvorená. Počet požičiavaných kníh bude obmedzený, ale aspoň čiastočne sa snažíme vyjsť v ústrety našim čitateľom.

Keďže už rok je knižnica viac zatvorená ako otvorená, mnohí čitatelia majú dlhodobu zapožičané knihy. V prípade, že nám to hygienické opatrenia dovoľia, pred samotným zatvorením knižnice z dôvodu realizácie projektu, plánujeme otvoriť na niekoľko dní, aby mali čitatelia možnosť

vrátiť knihy a zároveň si ďalšie zapožičať. Prosím, využite túto možnosť. Informácia o otvorení knižnice bude zverejnená na webe Domu kultúry Javorina, mesta, vývesných plochách, facebooku i v mestskom rozhlas. Predpokladaný termín na začiatok realizácie projektu je koniec apríla – máj v závislosti od technických podmienok.

Plány sú krásne. Veríme, že sa nám ich podarí zdarne zrealizovať. My už usilovne pracujeme na pripravách a onedlho bude treba vysúkať rukávy pred samotným sťahovaním. Ak by ste i Vy mali chuť priložiť ruku k dielu a pomôcť nám s touto manuálnou činnosťou, budeme Vám veľmi poďakní.

Nech Knižnica Kristíny Royovej prispeje k tomu, aby knihy Staroturancom otvárali bránu k múdrosti, rozširovali obzory a robili z nás lepších ľudí.

Respirátory

*Rúška vyšli z módy
hodte ich do vody*

*Teraz frčia respíky
od brady až po nosíky*

*Každý iba vzdychá
vraj ťažko sa v nich dýcha*

*Každý fučí ako slon
čelo mokré
a srdce bije ako zvon*

*Niektorím sa hlava točí
strácajú svet pred oči*

*Chytajú ich mrákoty,
moja rada:
respíky do vody*

*Vraj nemôžeme
velká pokuta,
zavrú za mreže
na ruky dajú putá,
taká je realita krutá*

*Všade plno strachu
ako Jánošík
pod nohami hrachu*

*Napätie, strach a stres
zajtra väčší ako dnes,
chytá ma už s tobo des :-)*

*Nuž čo k tomu dodať?
Iba sa tomu poddať?*

*Vari sa dá takto žiť?
Vždy sa iba podriaďiť?*

■ Luboslav Plavina
zo Starej Turej

Prečo triediť odpad?

■ Technické služby Stará Turá

Odpad sa v dnešnej dobe stáva čoraz väčším problémom. Znečisťuje životné prostredie, škodí zdraviu ľudí i ekonomike. Každý deň sa stretávame s množstvom odpadu a je na nás ako s ním naložíme ďalej.

PLASTOVÉ "TERMOOBALY" Z REŠTAURÁCIÍ patria do plastového odpadu NEZNEČISTENÉ a bez zvyškov jedál.

Znečistené plastové "termoobaly" od jedla patria do KOMUNÁLNEHO ODPADU.

Vďaka triedeniu odpadu:

- výrazne redukuje množstvo komunálneho odpadu, ktorý sa ukladá na skládku
- prispievame k čistejšiemu životnému prostrediu
- umožňuje opätovné využitie odpadov recykláciou
- šetríme surovinné zdroje
- prispievame k poklesu nákladov na zber a likvidáciu komunálneho odpadu
- zabezpečujeme materiálové zhodnotenie odpadu

V najbližších mesiacoch sa budeme venovať konkrétnym druhom odpadu, ich spracovaniu, recyklácii a v neposlednom rade samotnému triedeniu. V mesiaci apríl sa venujeme plastom. V ďalšom čísle si priblížime triedenie kovového odpadu.

Triedime PLASTY

Plast patrí medzi najpoužívanejší materiál ako v priemysle tak i v spotrebnom tovare. Nájdeme ho dokonca v oblečení či kozmetike. Jeho najväčším producentom je obalový priemysel (až 80 % obalov je z plastov). Každý deň sa stretávame s množstvom plastového odpadu – obalov z potravín a kozmetiky, plastové tašky, fľaše a mnoho iného. Tvorbe takéhoto odpadu sa dá predísť už pri samotnom nákupe. Napríklad si môžeme vziať vlastnú plátnennú či textilnú tašku, vrecká na pečivo, sieťky na ovocie a zeleninu, nosiť vlastnú sklenenú či antikorovú fľašu, používať bavlnené „pratelné“ utierky na riad. Ak sa plastovému odpadu nedokážeme úplne vyhnúť, pokúsme sa aspoň o jeho dôkladné vytriedenie. Rozklad plastov v prírode trvá niekoľko stoviek rokov. Dobrou správou je, že tento materiál sa dá vďaka recyklácii opakovane používať a predchádzať tak tvorbe zbytočného odpadu. Plastový odpad zo žltej nádoby putuje do recyklačného závodu, kde sa rozdelí podľa farby a typu (PET fľaše, obaly od čistiacich prostriedkov, fólie...).

Následne sa rozdelené plasty drvia na takzvané vločky, ktoré prejdú procesom čistenia a sušenia. Plastové vločky sú základom na výrobu ďalších produktov. Určité percento sa pridáva do nových fliaš či iných obalov, ale často sa recyklovaný plast premení na rôzne trubky, lavičky, oblečenie či ruksaky. Ešte vždy však vzniká otázka či má recyklovanie plastov zmysel. Nie všetky plasty sa totiž dajú recyklovať a zároveň recyklačné vlastnosti plastov sa každým použitím znižujú. Jedno je však isté, plasty sú náhradou za iné prírodné

zdroje ako je napríklad drevo. Z energetického hľadiska je recyklácia ešte vždy menej náročná, než výroba surového materiálu – plastu, z neobnoviteľných zdrojov ropy. Jeho separáciou a recykláciou zabráňujeme vzniku nových skládok, ďalšieho znečistenia a ohrozenia nášho zdravia.

Vytriedený odpad podlieha kontrole! V prípade pochybností, je lepšie odpad vytriediť ako ho poslať spolu so zmesovým odpadom na skládku.

Ďakujeme, že triedite!

TRIEDENIE ODPADU ČO KAM PATRÍ

Až 80,38% odpadu je možné vytriediť. Vyseparovaný odpad sa stáva druhotnou surovinou, vracia sa do výroby a znižuje nároky na prírodné zdroje a energiu.

PLASTY	KOVY	PAPIER	BIO	SKLO
<p>ÁNO ✓</p> <p>PET fľaše, vrecká, prepravky, plastové obaly od kečupov, horčice, jogurtov a sirupov, igelitky, obaly od mlieka a džusov, obaly od šampónov a aviváží, rôzne plastové nádoby, bandasky, polystyrén v malom množstve (napr. obal od mobilu), hračky a pod.</p>	<p>ÁNO ✓</p> <p>plechovky od nápojov, konzervy, viečka od jogurtov, uzávery od zavaranín, alobal (neznečistený), kovové obaly od kozmetiky (napr. spreje bez plastových vrchnákov a dávkovačov), "mäkké konzervy" od paštét, staré kľúče, visiace zámky; obaly z čokolád, staré kovové riady, drobný železný šrot, dróty a pod.</p>	<p>ÁNO ✓</p> <p>noviny, časopisy, zošity, knihy, kancelársky papier, papierové vrecká, lepenka, krabice z tvrdého papiera, kartón, obálky, letáky, katalógy, plagáty, pohľadnice, baliaci a krepový papier, zakladače, suché a čisté papierové obaly a pod.</p>	<p>ÁNO ✓</p> <p>šupy a zvyšky z ovocia a zeleniny, čajové vrecká, pokazené ovocie, zelenina a potraviny BEZ OBALU, škrapiny z vajec a orechov, zvyšky jedál, starý chlieb, pečivo, tráva, listie, vypletá burina bez dozretých semien, podvrvené konáre, časti rastlín a kvetov a pod. BEZ PLASTOVÝCH OBALOV</p>	<p>ÁNO ✓</p> <p>fľaše, nádoby, obaly a predmety zo skla bez vrchnákov a korkov, sklenené fľašky od kozmetiky bez plastových a kovových častí, črepy, okenné sklo, sklo z okuliarov, poháre a pod.</p>
<p>NIE ✗</p> <p>objemné plasty a väčšie kusy polystyrénu, obaly od chemikálií a olejov, podlahové krytiny, väčšie kusy gumy a molitanu, (patria na Zberný dvor), hrubo znečistené plasty, obaly znečistené zvyškami jedál (patria do komunálneho odpadu)</p>	<p>NIE ✗</p> <p>žalúzie, kovové obaly od fariieb, riedidiel, motorových olejov a iných nebezpečných látok, nadrozmerný kovový odpad, baterky (patria na Zberný dvor), obaly od zubnej pasty (patria do komunálneho odpadu)</p>	<p>NIE ✗</p> <p>voskový papier, papier s hliníkovou fóliou, obaly od práškov do pečiva, korenín a nanukov, silne znečistený či masťný papier, kopírovací papier (patria do komunálneho odpadu)</p>	<p>NIE ✗</p> <p>plastové sieťky a vrecká z ovocia a zeleniny (patria do plastu), zvyšky potravín v obaloch, zvierací trus, veľké kosti (patria do komunálneho odpadu), tekuté potraviny (mlieko, polievky)</p>	<p>NIE ✗</p> <p>porcelán, keramika, zrkadlá, drôtované sklo, dymové sklo, silne znečistené sklo, gumy (veľké kusy – Zberný dvor, malé – komunálny odpad), žiarovky, obrazovky (patria na Zberný dvor), vrchnáky, korky</p>

Pred vyhodnotením plechovky, plastové fľaše a krabice stlačte. Zbierané obaly musia byť čisté!
ĎAKUJEME, ŽE TRIEDITE!

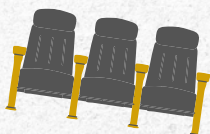
TRIEDENIE ODPADU: PLASTY

Z RECYKLOVANÝCH
PLASTOV SA OPÄŤ
STANÚ NAPRÍKLAD:

kabelky a ruksaky

sedadlá
na štadiónoch

nové PET fľaše

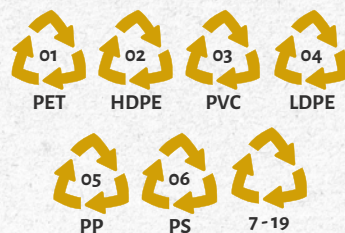
detské šmýkačky

ČO NEPATRÍ DO PLASTOVÉHO ODPADU

- znečistené plasty, plastové obaly od chemikálií (motorový olej, farby, atď.), guma, molitan, novodurové rúry, veľké kusy polystyrénu - ZBERNÝ DVOR
- ZNEČISTENÉ obaly zvyškami jedál ("termoobaly" z reštaurácií), polystyrénové tácky od mäsa a syrov - KOMUNÁLNY ODPAD

RECYKLAČNÉ SYMBOLY PLASTU

ČO PATRÍ DO PLASTOVÉHO ODPADU

PET fľaše, plastové obaly od kečupov, horčice, jogurtov, igelitky, vrecká, obaly od mlieka, džúsov, obaly od šampónov a aviváží, obaly od sladkostí, bandasky, polystyrén v malom množstve (napr. obal od mobilu), ČISTÉ obaly bez zvyškov jedál ("termoobaly" z reštaurácií), CD, plastové obaly bez liekov, blistre z liekov (plastové obaly s hliníkovou fóliou)

PRED VYHODENÍM
PLASTOVÉ FĽAŠE
STLAČTE

VEDELI STE, ŽE:

- Ak by sme všetky plastové obaly nahradili materiálmi ako sklo, drevo alebo kovy, hmotnosť týchto obalov **by sa zvýšila na štvornásobok** - tým by sa cena dopravy a spotreba energií, ako **aj objem odpadu z obalov zdvojnásobili**
- PLASTY SÚ VYROBENÉ Z CHEMICKÝCH LÁTOK ZÍSKANÝCH PREDOVŠETKÝM Z ROPY
- **PLASTY** sa uplatňujú aj v medicíne - vyrábajú sa z nich napríklad umelé kĺby alebo kontaktné šošovky, čím sa zvyšuje kvalita života ľudí
- **1 PET FĽAŠA SA ROZKLADÁ V ZEMI 400 - 500 ROKOV!**

NEVIETE KAM S KONKRÉTNYM ODPADOM? V PRÍPADE OTÁZOK MÔŽETE KONTAKTOVAŤ TSST
NA TEL. Č. 032/776 32 15 ALEBO NA E-MAIL ODPADY@TSST.SK

Cholera v Uhorsku pred 190 rokmi

AKO PREBIEHALI EPIDÉMIE V MINULOSTI

■ Lucia Poľanská

Epidémia cholery bola najničivejšia spomedzi všetkých, ktoré zasiahli Uhorsko v prvej polovici 19. storočia. Do Európy bola zavlečená v roku 1830 prostredníctvom cárskej armády postupujúcej z Blízkeho východu. V júni 1831 prenikla do Uhorska a vyžiadala si tu životy takmer 238-tisíc ľudí. V Starej Turej vtedy tejto zákernej chorobe podľahlo viac ako 500 obyvateľov.

Opatrenia v Uhorsku

Po rozšírení cholery v Rusku sa vrchní predstavitelia Uhorska snažili vykonať opatrenia, ktoré by zabránili vstupu epidémie do krajiny. Jedným z nich bolo i uzavretie štátnych hraníc a vojenské stráženie všetkých ciest, ktoré viedli cez pohraničné územia s Uhorskom. Napriek prísnyim opatreniam sa nákaza dostala aj do Uhorska. Od júna 1831 boli strážené hranice žúp a slúžnych okresov, ako i celej krajiny. Cieľom bolo zamedziť pohyb obyvateľov z choleroou nakazených oblastí do ďalších častí krajiny. Na hraniciach správnych území sa nachádzali predymovacie stanice, ktoré slúžili na dezinfekciu pošty. Taktiež tu kontrolovali prichádzajúci a odchádzajúci tovar i obyvateľstvo. Platil zákaz všetkých spoločenských podujatí, napr. jarmokov, bohoslužieb, púti a pod. Boli zatvorené aj školy, obchody, krčmy, kostoly a i.

Ak sa v nejakej obci potvrdil výskyt cholery, okamžite ju nechali uzavrieť. Proticholeroví komisári spolu s lekármi mali potom za úlohu navštíviť všetky príbytky v danej obci a zistiť, v ktorých rodinách už choroba

vypukla. V prípade, že lekár spozoroval u člena niektorej rodiny príznaky ochorenia, nariadil celej rodine karanténu, ktorá zvyčajne trvala 40 dní. Vo väčších obciach a mestech vznikali pre potreby separácie nakazeného obyvateľstva choleroové špitály. Ďalšími opatreniami boli: dezinfekcia zdrojov pitnej vody, častejšie upratovanie ulíc, zvýšená osobná hygiena a iné. Všetky tieto opatrenia však prinášali iba malé výsledky a navyše vyvolávali nevoľu a odpor časti obyvateľstva. Uhorské úrady preto od ich zavádzania onedlho upustili.

Pokusy liečby

Toto vysoko infekčné ochorenie malo veľmi rýchly priebeh spojený s nepríjemnými hnačkami a stratou telesných tekutín. Mnohí pacienti zomierali už po desiatich či dvanástich hodinách. Cholera sa prenášala prostredníctvom výkalov. Najviac sa preto šírila medzi ľuďmi, ktorí žili v zlých hygienických podmienkach. Pod vysoký počet obetí cholery sa podpísal aj stav verejného zdravotníctva v krajine – sieť lekárov a iného zdravotníckeho personálu bola veľmi riedka.

Lekári sa snažili ľudí nakazených choleroou liečiť viacerými spôsobmi. Medzi ne patrilo púšťanie žilou, príkladanie pijavíc na telo, potenie, bylinné kúpele či podávanie určitých medikamentov. Spočiatku sa nakazeným podával bizmutový prášok, ktorý však pri vysokých dávkach spôsoboval smrť. Neskôr bol preto nahradený chloridom ortuťnatým a opiom. Na telo sa používali i rôzne obklady z levandule, šalvie lekárskej, materinej dúšky,

mäty piepornej, ľanových semien a iné.

Pacienti, ktorým sa podarilo vyliečiť, boli umytí dezinfekčným roztokom, oblečení do čistého odevu a minimálne ďalších 10 – 14 dní zostávali v karanténe. Telá pacientov, ktorí chorobe podľahli, sa dezinfikovali chlórrovým vápnom, uložili do osobitných truhel, odniesli na označenú stranu cintorína a pochovávali hlboko do zeme. Nebohých pochovávali v noci, bez zvonenia, bez prítomnosti kňaza i príbuzných.

Ďalšie vlny cholery

Svet postihli v nasledujúcich desaťročiach ďalšie choleroové vlny, ktoré zasiahli i naše územie – v roku 1849 cholera spôsobila v postihnutých oblastiach až 25 % všetkých úmrtí, v roku 1855 v Uhorsku chorobe podľahlo viac ako pol milióna obyvateľov, v roku 1866 si cholera v Uhorsku vyžiadala približne 30-tisíc obetí a v roku 1873 zapríčinila smrť zhruba 300-tisíc obyvateľov Uhorska (v tom čase sa v krajine šírila i agresívna „epidémia kašľa“ a nákaza pravých kiahní). Do konca 19. storočia sa cholera z nášho územia postupne vytratila.

DROBNÝ, J. Kronika Starej Turej. 1925. 374 s. Rukopis.

GOLIAN, J. Cholera – pandémia, ktorej došli sily. In Kovár, B. a i. *Epidémie v dejinách.* 1. vyd. Bratislava: Premedia, 2020. ISBN 978-80-8159-836-4, s. 185 – 191.

LIŠKA, A. Masový vrah – cholera v Uhorsku v roku 1831. In Kovár, B. a i. *Epidémie v dejinách.* 1. vyd. Bratislava: Premedia, 2020. ISBN 978-80-8159-836-4, s. 174 – 184.

Generálmajor Ing. Ľubomír Svoboda, rodák zo Starej Turej, bol povýšený do hodnosti generálporučík

■ Ľubomír Svoboda preberá od pani prezidentky Zuzany Čaputovej povýšenie dňa 28.1.2021

■ Text: Mgr. Elena Klimová
foto: archív OS SR

Keď hviezda padá nahor

Znova sa hrdo chválim, že je to môj spolužiak zo Základnej školy v Starej Turej. Podrobne som o ňom písala v Staroturianskom spravodajcovi v marci 2018. Ľubko pôsobí v Ozbromených silách Slovenskej republiky. Okrem iných predchádzajúcich funkcií do konca roku 2020 pôsobil ako veliteľ Vzdušných síl Ozbromených síl SR. Od januára 2021 zastáva funkciu prvého zástupcu náčelníka Generálneho štábu Ozbromených síl SR *generála Ing. Daniela Zmeka*, rodáka z nášho mesta.

Dušan Procházka – Monet z Lubiny

■ Mgr. Elena Klimová

Pán Dušan Procházka (1965), zamestnaný ako majster traťového obvodu Železníc slovenskej republiky, je Lubinčanom od roku 2004. Tam sa s rodinou presťahoval zo Senice. Vo voľných chvíľach maľuje reprodukcie významného francúzskeho maliara Claude Moneta (1840-1926), považovaného za zakladateľa umeleckého smeru zvaného IMPRESIONIZMUS. Mohli sme sa nimi kochať minulý rok na výstave v Dome kultúry Javorina na Starej Turej. Unikátne diela. Nazvala som ho „Monet z Lubiny“ napriek jeho protestom. Hovorí, že to nie zo skromnosti, ale z úcty, pokory a rešpektu k maliarovi svetového mena.

Intenzívne maľuje tri roky

Za ten čas svojim štetcom vykúzlil asi 100 obrazov. Nedávno ma oslovil istý nemenovaný pán z Bratislavy, rodák zo Starej Turej. Na facebooku našiel reportáž zo spomínanej výstavy a bol ňou unesený. Prosil ma o články, ktoré som o pánovi Procházkovi vtedy písala, aj o fotky jeho obrazov, aby sa o ňom dozvedel viac. S dovoľením autora som tak urobila. A nemaľuje len Moneta, ale aj náš krásny kraj. Okrem iných vytvoril aj niečo nám veľmi milé, blízke, známe.

Staroturiansky most

Most medzi námestím a katolíckym kostolom. Dušan to dal na internet a vďaka tomu

sa pán z Bratislavy „chytí“, lebo to bol most jeho detstva. Aj detstva a života nás všetkých.

■ Dušan, si Seničan žijúci v Lubine. A fascinuje ťa starý most na Starej Turej. Čo ťa inšpirovalo?

„Ja som vďaka Monetovi citlivý na tie svetelné efekty. To znamená, že citlivo vnímam svetlo, kedy slnko kam svieti... Minulý rok za krásneho slnečného počasia sme boli s rodinou na Starej Turej na kávu. A ten most ma oslovil. Urobil som si pár záberov, spracoval predlohu. Takže nie je to z hlavy maľované alebo že by som tam stál vonku. Je to maľované doma,

klasicky pri stojane podľa fotky, ktorú som si odfoťil sám.“

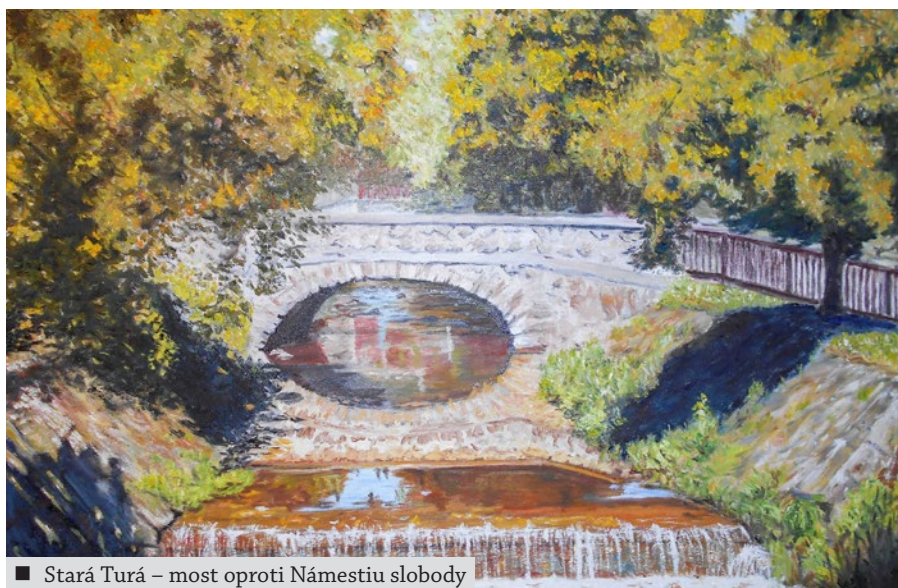
■ Ako vznikol „Praniér“?

Stúp hanby Stará Turá. „To som fotil niekedy v auguste 2006. Vtedy sa ma tam niekto pýtal, či mám ešte nejaké obrazy zo Starej Turej. Pohrabal som sa vo svojom archíve a našiel som fotku „Pranier“. Táto podoba je čerstvá história. V pozadí sú tam už neexistujúce tuje, okolie je trochu inak upravené.“

Ďakujeme. Je to pocta nášmu mestu.

■ Dušan Procházka s obľúbeným obrazom Vidiecka krajina.

■ Stará Turá – most oproti Námestiu slobody

■ Stará Turá - Praniér

Pribudla ďalšia hviezdička

V poradí tretia generálmajorovi Ing. Ľubomírovi Svobodovi. 28. januára 2021 ho prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová povýšila do hodnosti **generálpo-**

ručík. Tak mu do najvyššej hodnosti *generál*, ekvivalentnej s tou, ako mal kedysi náš prezident, jeho menovec Ľudvík Svoboda, a ako má v súčasnosti generál Daniel Zmeko, chýba len jedna hviezdička.

Sme hrdí na to, že takéto hviezdičky zo Starej Turej svietia nad Slovenskom

Páni generáli inžinieri Ľubomír Svoboda a Daniel Zmeko, buďte zdraví.

Respirátory pre seniorov sú rozdane

Vážení občania, vzhľadom na stále pretrvávajúcu situáciu s pandémiou COVID-19 sa mesto rozhodlo, že pre najohrozenejšiu skupinu obyvateľov a to seniorov nad 65 rokov rozdá respirátory FFP2 a jednorazové rúška.

Všetky roznášky týchto ochranných pomôcok, ktoré boli distribuované od 19.2.2021 sa už podarilo rozdať našim seniorom. Za pomoc ďakujeme všetkým dobrovoľníkom, ktorí distribúciu v krátkom čase uskutočnili.

Samozrejme, že pri takomto veľkom

množstve obálok k roznáške ako aj pri väčšom počte cieľových občanov mohlo dôjsť, že niektorým našim seniorom neboli ochranné pomôcky doručené.

Preto Vás chceme požiadať ak Vám takáto situácia nastala kontaktujte Mestský úrad Stará Turá na tel. čísle **032/746 16 15**, prípadne e-mailom: **media@staratura.sk** a obratom Vám zabezpečíme doručenie takéhoto balíčka v prípade, že ste senior nad 65 rokov.

Za pochopenie vopred ďakujeme.

■ MsÚ Stará Turá

■ Poďakovanie patrí i týmto šikovným dobrovoľníkom, ktorí obálky pre seniorov roznášali.

Podporte nás a rozhodnite o použití podielu z vašich daní

Naša nadácia pôsobí v meste Stará Turá od roku 1996 ako nezisková mimovládna organizácia. Ušľachtilé myšlienky darovstva v prospech charitatívnej činnosti, podpory neziskových aktivít a v snahe zlepšovania kvality života detí a mládeže nášho mesta sa stali neoddeliteľnou súčasťou Nadácie ŽIVOT.

budúca. Nadácia už tradične realizuje krásnu charitatívnu akciu „Urobme si štedrejšie Vianoce“, ktorá je už niekoľko rokov pripravovaná v spolupráci s veriacimi z našich cirkevných zborov a za pomoci dobrovoľníkov. V tejto neľahkej dobe sme finančne napomohli pri obstaraní rúšok pre našich seniorov.

Sme radi, že ste pochopili zmysel a opodstatnenie činnosti nadácie a za vašu podporu vám úprimne ďakujeme.

Tento spôsob získavania prostriedkov je zásadným príjmom nadácie. Ak ste ochotní i v tomto roku prispieť na rozvoj neziskových činností v našom meste v oblasti športu, kultúry, školstva, životného prostredia či iných humanitných oblastí a prispieť k zlepšovaniu kvality života, prosíme vás, aby ste vypísaním vyhlásenia o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov fyzických osôb, či daňového priznania (u právnických osôb) prispeli práve na tieto zábery.

Vyhlásenie o poukázaní 2 % si môžete stiahnuť na: <http://www.staratura.sk/nadacia-zivot/>

■ Ing. Iveta Petrovičová
správca nadácie

Pandémia opäť ovplyvní vydávanie Staroturianskeho spravodajcu

Milí čitatelia,

takto presne pred rokom sme Vás v májovom čísle Staroturianskeho spravodajcu informovali, že pandémia ovplyvní vydávanie nášho mesačníka.

Žiaľ, toto ochorenie ako aj jeho ekonomické dôsledky, sú tu naďalej prítomné a tak opätovne ovplyvní aj vydávanie nášho mesačníka. Práve teraz držíte v rukách aprílové číslo, ktorého pokračovanie a teda nasledujúce vydanie bude k dispozícii až v mesiaci jún. Následne v letných mesiacoch Váš obľúbený mesačník dostane prázdniny a vydanie naplánujeme až k 1. septembru 2021.

Samozrejme, my v redakcii budeme i naďalej prijímať Vaše zaujímavé články, fotografie i námety, aby bolo každé číslo pútavé a zaujímavé.

Veríme však, že i napriek komplikáciám nám zachováte priazeň a už teraz sa budete tešiť na nové čísla Staroturianskeho spravodajcu.

Spoločnými silami to prečkáme a zvládneme!

■ Vaša redakcia

Údaje o prijímateľovi:

Názov: Železničné múzeum Stará Turá
Sídlo: Dibrovova 220, 916 01 Stará Turá
IČO: 42141192
Právna forma: občianske združenie

STAROTURIANSKY SPRAVODAJKA

mesačník mesta Stará Turá, ročník XXIX., číslo 04/2021 • ISSN 1338-9688 • Vydáva mesto Stará Turá, www.staratura.sk. Adresa redakcie a inzertného oddelenia: Mestský úrad, Ul. SNP 1/2, 916 01 Stará Turá, IČO: 312002, tel.: 032/7461 615, 7461 611, fax: 032/7764 276, e-mail: media@staratura.sk, msu@staratura.sk • Predsedníčka red. rady: Mgr. Lívia Boorová (kancelaria@staratura.sk) • Redakčná rada: Mgr. Miroslav Krč, Mgr. Danka Pribešová, Bc. Eva Adamková, PhDr. Věra Tepličková, Bc. Gabriela Hučková • Šéfredaktor: Mgr. Miroslav Krč (tel.: 032/7461 615, mobil: 0905 446 984, e-mail: media@staratura.sk) • Sadzba, tlač a distribúcia: T-štúdio, s. r. o. (www.t-studio.sk) • Vychádza začiatkom každého mesiaca, uzavierka čísla je vždy do 15. dňa predchádzajúceho mesiaca. Za vecnú správnosť príspevkov zodpovedajú autori. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky stylisticky upravovať, zostručňovať, prípadne i neuverejniť. Za obsah platenej inzercie a reklamy zodpovedá inzerent (objednávateľ). Zasielané rukopisy, fotografie, kresby redakcia nevracia, ak nebolo dohodnuté inak • Registrácia: EV 2849/08. Cena reklamy: 0,80 €/1 cm². Vlastníkom tohto periodika je mesto Stará Turá.